

Landbruksdepartementet

UTDRAG AV

FORSKRIFT

OM

HANDEL MED GJØDSEL OG

JORDFORBEDRINGSMIDLER M.V.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 11. september 1996.

Utdraget inneholder de delene av forskriften som er sentrale for produkter basert på organisk avfall.

- Forskriftstekst, §§ 1 - 32
- Vedlegg 8: Kvalitetskriterier for gjødselvarer basert på organisk avfall

INNHALDSFORTEGNELSE

- KAP. 1 FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER
- § 1 Formål og virkeområde
  - § 2 Definisjoner
  - § 3 Vedlegg
- KAP. 2 PRODUKTKVALITET OG MARKEDSFØRING
- § 4 Generelt om produktkvalitet
  - § 5 Markedsføring og omsetning
- KAP. 3 REGISTRERING, PRODUKTGODKJENNING OG RAPPORTERING
- § 6 Registrering
  - § 7 Produktgodkjenning
  - § 8 Rapporteringsplikt
  - § 9 Egenerklæring og kadmiuminnhold
  - § 10 Unntak fra kravet om registrering, produktgodkjenning og rapportering
- KAP. 4 MERKING AV PRODUKTER
- § 11 Plikt til merking
  - § 12 Påbudt varedeklarasjon (identifikasjonsmerking)
  - § 13 Krav til merkingen
  - § 14 Unntak fra merkingsbestemmelsene
- KAP. 5 GJØDSEL
- § 15 Varetypebetegnelser
  - § 16 EØF-gjødsel
  - § 17 Varedeklarasjon for gjødsel
    - 17.1 Gjødsel med ett eller flere hovednæringsstoff(er) som viktigste næringsinnhold
    - 17.2 Gjødsel med sekundære næringsstoffer som viktigste næringsinnhold
    - 17.3 Gjødsel med ett eller flere mikronæringsstoff(er) som viktigste næringsinnhold
    - 17.4 Gjødseltyper som ikke er nevnt i vedlegg 1
    - 17.5 Unntak
  - § 18 Krav til NPK-gjødsel
  - § 19 Mikronæringsgjødsel
  - § 20 Flytende gjødsel
  - § 21 Blandingsgjødsel (Mekanisk blandet gjødsel)
  - § 22 Ren ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold
  - § 23 Innhold av uønskede stoffer

KAP. 6 JORDFORBEDRINGSMIDLER OG DYRKINGSMEDIER

§ 24 Jordforbedringsmidler

§ 25 Dyrkingsmedier

KAP. 7 AVVIK OG SPILLEROM

§ 26 Toleranser

KAP. 8 AVGIFTER

§ 27 Avgifter

**KAP. 9 KONTROLL OG STRAFFEBESTEMMELSER.
IKRAFTTREDELSE**

§ 28 Kontroll

§ 29 Prøvetaking og analysemetoder

§ 30 Straffebestemmelser

§ 31 Klage

§ 32 Ikrafttredelse av nye og opphevelse av tidligere forskrifter

FORSKRIFT OM HANDEL MED GJØDSEL OG JORDFORBEDRINGS- MIDLER M.V.

Fastsatt av Landbruksdepartementet den 11. september 1996, i medhold av Lov av 4. desember 1970 om handel med gjødsel og jordforbedringsmidler m.v. og kongelig resolusjon av 18. juni 1971, og med henvisning til

- Lovens §§ 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 og 10
- EØS avtalens vedlegg II kapittel XIV
- Rådsdirektiv (EØF) 76/116, 88/183, 80/876, 89/284, 89/530, og
Kommisjonsdirektiv (EØF) 77/535, 79/138, 87/94, 87/566, 88/126, 89/519, 93/1,
93/69 og 95/8.

KAP. 1 FORMÅL, VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

§ 1 Formål og virkeområde

Formålet med forskriften er å sikre tilfredsstillende kvalitet på produkter som omfattes av forskriften uten at det settes unødvendige tekniske hindringer på samhandelen med slike produkter. Forskriften omfatter gjødsel, jordforbedringsmidler, dyrkingsmedier, komposteringspreparater og vekststoffer som omsettes i Norge.

Forskriften gjelder ikke for avløpsslam, herunder avløpsslam tilsatt strukturmateriale, eller for ubehandlet og/eller naturlig tørket husdyrgjødsel. Forskriften gjelder likevel for gjødsel, jordforbedringsmidler og dyrkingsmedier med avløpsslam som ingrediens, eller som utelukkende består av slam som har vært gjenstand for teknisk foredling som går utover ordinær hygienisering og stabilisering.

§ 2 Definisjoner

1. Tilvirkning: Framstilling, foredling, blanding, pakking og merking av produkter som omfattes av forskriften. I samme betydning brukes produksjon.
2. Produsent: Enhver som i salgøyemed framstiller, foredler, blander, pakker og merker produkter som omfattes av forskriften. Som produsent regnes også den som markedsfører eller selger et av de produkter som er omfattet av forskriften under et annet navn enn produktet er kjøpt som.
3. Importør: Enhver som innfører til landet et av de produkter som omfattes av forskriften.
4. Omsetning: Forhandling, lagring, fordeling eller ekspedisjon. Omsetning omfatter også gratisleveranser.
5. Plantenæringsstoffer: Hovednæringsstoffene nitrogen (N), fosfor (P) og kalium (K), de sekundære næringsstoffene kalsium (Ca), magnesium (Mg), natrium (Na) og svovel (S), og mikronæringsstoffene bor (B), kobolt (Co), kobber (Cu), jern (Fe), mangan (Mn), molybden (Mo) og sink (Zn).

6. Gjødsel: Teknisk fremstilte eller teknisk behandlede produkter med gagnlig virkning på planteveksten dersom denne virkning helt eller vesentlig skyldes produktets innhold av plantenæringsstoffer.
7. Jordforbedringsmidler: Produkter som bare eller vesentlig virker gagnlig på jordas kjemiske, fysiske eller biologiske tilstand og derved indirekte på planteveksten.
8. Dyrkingsmedier: Grunnsubstans av naturlige eller kunstige produkter som enkeltvis eller i blanding, uten eller med tilsatte næringsstoffer eller annen tilsetning, skal brukes til dyrking av planter.
9. Komposteringspreparater: Preparater som ved tilsetning til kompostmateriale og dyregjødsel skal påskynde omsetningen av det organiske stoff og øke gjødseleffekten.
10. Vekststoffer: Stoffer som skal stimulere plantenes vekst eller virke regulerende på utviklingsgangen uten at denne virkning skyldes stoffets innhold av plantenæringsstoffer.
11. Ensidig gjødsel er betegnelse på gjødsel som inneholder bare ett av hovednæringsstoffene.
12. Kompleksgjødsel er uorganisk gjødsel som inneholder minst to hovednæringsstoffer og blir fremstilt ved fabrikkasjonsprosesser som fører til at hovednæringsstoffene forekommer helt eller delvis i innbyrdes kjemisk forbindelse.
13. Blandingsgjødsel (mekanisk blandet gjødsel) er uorganisk gjødsel som inneholder minst to hovednæringsstoffer, og som blir fremstilt ved mekanisk blanding av to eller flere ensidige gjødselslag eller av kompleksgjødsel og ett eller flere ensidige gjødselslag. Som blandingsgjødsel regnes også kompaktert gjødsel.
14. Organisk gjødsel er gjødsel av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse, med så stort innhold av organisk stoff at glødetapet utgjør minst 40 % av tørrstoffet, og med direkte gjødselvirkning som er vesentlig større enn andre positive virkninger den kan ha på planteveksten. Urea eller andre syntetisk-organiske nitrogenforbindelser regnes ikke som organisk gjødsel.
15. Kalkingsmiddel : Kalsiumforbindelse eller kalsium/magnesiumforbindelse som har syrenøytraliserende evne.
16. Avløpsslam: Med avløpsslam forstås alle typer avløpsslam/slam som oppstår i forbindelse med:
  - avløpsrenseanlegg
  - septiktanker/slamavskillere
  - mindre innretninger og samlekkummer for avslamming av sanitært avløpsvann og overvann
  - andre oppsamlingstanker med ubehandlet sanitært avløpsvann.

Merknad: Slam fra priveter, biologiske toaletter og andre toalettsystemer, avskilt materiale fra rist og sandfang, samt slam fra egne renseanlegg for industrielt prosessavløpsvann er ikke omfattet.

17. Hygienisering: Behandling som har som hovedmål å redusere faren for overføring av smittestoffer til mennesker, dyr eller planter ved disponering eller annen håndtering av det organiske materialet.
18. Stabilisering: Behandling som har som hovedmål å redusere luktulempene ved disponering av det organiske materialet.
19. Strukturmateriale: Materiale som tilsettes i den hensikt å øke kompostens porøsitet slik at komposteringsprosessen forløper aerobt. Eksempler på strukturmateriale er bark, flis, halm, hage/parkavfall.
20. Grøntarealer: Områder hvor det er eller skal etableres et vegetasjonsdekke, men hvor det ikke skal produseres vekster for matforsyning. Dette kan for eksempel være områder etter masseuttak, industriområder, arealer i tilknytning til veianlegg og andre offentlige arealer og toppdekke på avfallsfyllinger.

§ 3 Vedlegg

Vedleggene til denne forskriften gjelder som en integrert del av forskriften. Vedleggene gjelder både EØF-gjødsel og annen gjødsel.

KAP. 2 PRODUKTKVALITET OG MARKEDSFØRING

§ 4 Generelt om produktkvalitet

Det er forbudt å innføre eller omsette produkter som ikke tilfredsstillende de kvalitetskrav som går fram av denne forskrift eller som ved foreskrevne bruk kan skade eller redusere menneskers, dyrs eller planters sunnhetstilstand.

Departementet eller den det bemyndiger kan bestemme at innholdet av nærmere bestemte grunnstoffer eller kjemiske forbindelser ikke må overstige nærmere bestemte grenser og påby at innholdet av slike stoffer skal oppgis ved deklarasjon av vedkommende produkt.

Departementet eller den det bemyndiger kan forby at nærmere bestemte materialer omsettes som gjødsel, jordforbedringsmiddel eller dyrkingsmedier, eller brukes ved produksjon av de produkter forskriften omfatter. Produkter som inneholder avløpsslam, husdyrgjødsel, organisk avfall o.l. må være behandlet på en slik måte at det ikke er risiko for overføring av smitte til mennesker, dyr eller planter.

Produkter basert på organisk avfall skal tilfredsstillende kvalitetskriteriene i vedlegg 8. Departementet eller den det bemyndiger kan fastsette ytterligere kvalitetskriterier til avfallsbaserte produkter som omfattes av forskriften.

Når avløpsslam utgjør hele eller deler av et produkt som omfattes av denne forskrift, jfr. § 1, må slammet på forhånd være godkjent til dette formål av kommunen, jfr. gjeldende forskrift om avløpsslam.

Produkter som omfattes av denne forskrift skal ha dokumenterbar virkning.

Hvis ikke noe annet er opplyst i merkingen eller på annen måte under markedsføringen, skal vanninnholdet og andre egenskaper av betydning for bruken ikke avvike vesentlig fra det normale for vedkommende vare.

§ 5 Markedsføring og omsetning

Produkter som omfattes av denne forskrift kan bare markedsføres dersom de tilfredsstillter forskriftens kvalitetskrav, herunder kravene til merking og dokumentasjon.

Departementet eller den det bemyndiger kan forby omsetning av varer som omfattes av denne forskriften, hvis vedkommende vare omsettes under misvisende, villedende eller mangelfullt navn, eller hvis det i samband med markedsføring er gitt misvisende opplysninger om varen. Produktegenskaper og effekter som brukes i markedsføring skal være dokumenterbare.

Det er forbudt i markedsføring å henvise til at produktet er undergitt offentlig kontroll eller er fremstilt etter offentlig tillatelse.

Resultater av forsøk ved offentlige institusjoner kan bare nyttes i markedsføring i samsvar med gjeldende regelverk på området.

KAP. 3 REGISTRERING, PRODUKTGODKJENNING OG RAPPORTERING

§ 6 Registrering

Alle som innfører eller produserer varer som kommer inn under denne forskrift, eller som akter å begynne med slik virksomhet, skal gi melding om dette til departementet eller den det bemyndiger.

Alle varer som kommer inn under denne forskrift skal registreres hos departementet eller den det bemyndiger før markedsføring og omsetning starter. Registreringen skal inneholde følgende opplysninger:

- a. Varegruppe og varens art (gjødsel, jordforbedringsmiddel osv.) og nøyere betegnelse av varetype. Hvis varen skal omsettes under spesielt handelsnavn, må dette oppgis.
- b. Nærmere opplysninger om varens innhold av virksomme stoffer, kjemisk sammensetning og andre ting som har betydning for vurdering av varens egenskaper.
- c. For produkter som inneholder avløpsslam, husdyrgjødsel, organisk avfall o.l. (jfr. § 4, 3. ledd): Beskrivelse av den smittesanerende behandling produktet har gjennomgått.
- d. Opplysninger om merking på emballasje, etiketter eller følgedokumenter.

Departementet eller den det bemyndiger kan kreve dokumentasjon på varens nyttevirkning, og andre tilleggsopplysninger vedrørende punktene a - d, som finnes nødvendige.

Eventuelle endringer av tidligere registrerte opplysninger skal meddeles godkjenningsmyndigheten snarest, og senest innen tre uker etter at endringen har funnet sted.

§ 7 Produktgodkjenning

Krav om godkjenning etter denne paragraf gjelder ikke EØF-gjødsel, dersom den som er ansvarlig for markedsføringen har sitt hjemsted innen EØS-området.

Gjødsel (unntatt EØF-gjødsel), jordforbedringsmidler, dyrkingsmedier, komposteringspreparater og vekststoffer skal være godkjent av departementet eller den det bemyndiger før markedsføring og omsetning i Norge. Ved søknad om produktgodkjenning skal eget søknadsskjema benyttes.

Etter søknad kan departementet eller den det bemyndiger innvilge midlertidig godkjenning for inntil ett år. Dersom det er nødvendig med forsøk og utprøving av omsøkte produkt, kan det innvilges midlertidig godkjenning for inntil tre år.

§ 8 Rapporteringsplikt

Alle som innfører eller produserer varer som kommer inn under denne forskrift skal innen 31. januar hvert år gi følgende melding til departementet eller den det bemyndiger:

- For hvert enkelt produkt: Omsatt mengde fra importør eller produsent foregående kalenderår.
- For uorganisk gjødsel, blandinger som inneholder uorganisk gjødsel, konverteringskalk og andre produkter bestemt av departementet eller den det bemyndiger: Foregående års kadmiumtilførsel i kg med de enkelte produkter

Departementet eller den det bemyndiger kan utgi et eget rapporteringsskjema til dette formålet.

§ 9 Egenerklæring om kadmiuminnhold

For fosforholdig, uorganisk gjødsel skal det legges fram egenerklæring om kadmiuminnhold før omsetning.

Erklæringen skal inneholde følgende:

- Beskrivelse av det aktuelle gjødselparti (Ved innførsel: Varetype og partiets størrelse. Ved produksjon i Norge: Varetype og produksjonsperiode).
- Bekreftelse på at gjødsla inneholder mindre enn 100 mg kadmium (Cd) pr. kg fosfor (P).
- Underskrift fra produsent eller den person som er ansvarlig for markedsføringen og omsetningen av gjødselen.

Ved innførsel for omsetning skal erklæringen forevises tollvesenet, og må legges fram for ethvert innført parti.

Ved produksjon i Norge skal erklæringen sendes departementet eller den det bemyndiger minst en gang pr. halvår.

Erklæringen må følge varen til grossistledet, og skal ved forespørsel kunne forevises kjøper.

Departementet eller den det bemyndiger kan kreve å få utlevert nærmere dokumentasjon (analysebevis, kontrollrutiner) på at opplysningene i egenerklæringen er riktige.

§ 10 Unntak fra kravet om registrering, produktgodkjenning og rapportering

Departementet eller den det bemyndiger kan unnta nærmere definerte produkter fra kravet om registrering, godkjenning og rapportering.

KAP. 4 MERKING AV PRODUKTER

§ 11 Plikt til merking

Produsenter og importører av produkter som omfattes av denne forskrift har plikt til å sørge for at varene ved omsetning er forsynt med varedeklarasjon.

Emballert vare skal ha varedeklarasjonen påført emballasje eller etikett.

For uemballert vare (bulk) skal varedeklarasjonen stå i følgedokumentene.

Alle varer skal enkelt kunne identifiseres, f. eks. ved skilting, på lager og i alle omsetningsledd.

For alle produkter er den eneste tillatte merkingen på emballasje, etiketter og følgedokumenter følgende:

- a) Påbudt varedeklarasjon (identifikasjonsmerking) som spesifisert i § 12.
- b) Valgfrie opplysninger der det åpnes for dette for bestemte produkter i senere paragrafer i forskriften, i forskriftens vedlegg eller i de standarder som omfattes av forskriften.
- c) Produsentens firmamerke, produktets varemerke og vanlige handelsnavn.
- d) Spesielle opplysninger om bruk, lagring og behandling av produktet.

Opplysninger nevnt under bokstav c) og d) må ikke stå i motsetning til opplysninger nevnt under bokstav a) og b), og må være klart adskilt fra dem.

Merking som kreves i henhold til annet regelverk kan påføres emballasje, etiketter og følgesedler. Denne merkingen må være klart adskilt fra merking i henhold til nærværende forskrift

§ 12 Påbudt varedeklarasjon (identifikasjonsmerking)

I varedeklarasjon på emballasje, etikett eller i følgedokumenter skal det gis følgende opplysninger:

- a. For EØF-gjødsel: Ordene "EØF-GJØDSEL" med store bokstaver.
- b. Varetype: For gjødsel i henhold til § 15, for kalkingsmidler i henhold til § 24, og for dyrkingsmedier i henhold til § 25. For produkter som ikke kan varetypebetegnes etter §§ 15, 24 og 25, skal varetypebetegnelsen angi varens opprinnelse og art. I slike tilfeller fastsettes varetypebetegnelsen av departementet eller den det bemyndiger.

- c. Garantert innhold av hvert næringsstoff og/eller andre virksomme stoffer og de garanterte egenskaper med hensyn til form og/eller oppløselighet slik dette er foreskrevet for de enkelte varetyper i vedlegg 1 og 2 eller i de standarder som omfattes av forskriften.
- d. Innhold av nærmere bestemte grunnstoffer eller kjemiske forbindelser, eventuelt andre kriterier/egenskaper dersom dette er fastsatt for bestemte varetyper i senere paragrafer i forskriften, i forskriftens vedlegg eller i de standarder som omfattes av forskriften.
- e. Garantert innhold i vekt eller volum. For gjødsel skal innholdet alltid angis som netto- eller bruttovekt. Dersom bruttovekten oppgis, må vekten av taraen oppgis ved siden av.
- f. Navn og adresse på produsent eller importør, eller for EØF-gjødsel: Navn, firmanavn eller firmamerke og adresse på den person som er ansvarlig for markedsføringen dersom vedkommende har sitt hjemsted innen EØS-området.

For produkter som ikke kan varetypebetegnes etter § 15, 24 eller 25, skal innholdet av virksomme stoffer angis i prosent av varens totalvekt eller, etter spesiell tillatelse fra departementet eller den det bestemmer, i vekt for et visst volum. For slike produkter fastsettes varedeklarasjonen av departementet eller den det bemyndiger

Næringsstoffene skal alltid nevnes i denne rekkefølgen: Nitrogen (N), fosfor (P), kalium (K), kalsium (Ca), magnesium (Mg), natrium (Na), svovel (S), bor (B), kobolt (Co), kobber (Cu), jern (Fe), mangan (Mn), molybden (Mo) og sink (Zn).

Innholdet av næringsstoffer skal angis på elementbasis, og skal alltid angis både med navn og kjemisk betegnelse. Det er forbudt å oppgi innhold av ikke spesifiserte næringsstoffer. Departementet eller den det bemyndiger kan forby å oppgi innholdet av et næringsstoff når det er grunn til tvil om effektiviteten.

Departementet eller den det bemyndiger kan tillate at innholdet for visse varer oppgis med to tall (spillerom). Spillerommet bør vanligvis ikke være større enn det dobbelte av det for vedkommende stoff eller stoffer tillatte avvik.

§ 13 Krav til merkingen

Etiketten eller emballasjemerkingen med påbudt varedeklarasjon, jfr. § 12, må være plassert på et iøynefallende sted. Festede merkelapper må holdes på plass av emballasjens lukkemekanisme. Dersom lukkemekanismen består av et segl eller en plombe, må den ha navn eller merke som angir produsent, importør eller den ansvarlige nevnt i § 12 bokstav f).

Varedeklarasjonen må ikke kunne slettes og må være lett leselig.

Dersom varedeklarasjonen er gitt i form av et følgedokument (jfr. § 11), må et eksemplar av følgedokumentet alltid følge varen og være tilgjengelig for kontrollorganene.

Merkingen og teksten på eventuelle følgedokumenter skal være på norsk. Svensk og dansk tekst kan likevel aksepteres såfremt deklarasjonen oppfyller de øvrige krav forskriften stiller og ord og uttrykk som kan misforstås er oversatt til norsk (eller er tilrettelagt for norske forhold). Andre

språk parallelt med norsk, svensk eller dansk kan aksepteres såfremt ikke tekstens innhold strider mot de norske bestemmelsene for merking.

§ 14 Unntak fra merkingsbestemmelsene

Departementet eller den det bemyndiger kan når særlige grunner tilsier det gjøre unntak fra bestemmelsene om merking i §§ 11, 12 og 13.

Departementet eller den det bemyndiger kan etter søknad tillate at et produkt deklarerer med innhold av andre grunnstoffer enn det som regnes som plantenæringsstoffer i § 2, og tillate deklarerer av kjemiske forbindelser som har betydning for planteveksten. Departementet eller den det bemyndiger kan kreve opplysninger om de metoder som er benyttet for å bestemme det aktuelle stoff, og fastsetter deklarasjonen i hvert tilfelle.

Adgangen til å gjøre unntak fra merkingsbestemmelsene gjelder ikke for EØF-gjødsel.

KAP. 5 GJØDSEL

§ 15 Varetypebetegnelser

Gjødsel skal typebetegnes i samsvar med betegnelsene i vedlegg 1 og 2, for kompleksgjødsel og blandingsgjødsel med tilføyelse av tall som angir innholdet av næringsstoffer. Tallene angis i samme rekkefølge som de kjemiske symbol.

Gjødsel som vesentlig inneholder hovednæringsstoffene (N og/eller P og/eller K), og som deklarerer med innhold av ett eller flere av næringsstoffene kalsium, magnesium, natrium og svovel, typebetegnes ved at betegnelsene i vedlegg 1 kapittel A og B etterfølges av "med", og deretter navn eller kjemisk tegn på de næringsstoffer som er tilstede i gjødselen. De tall som angir innholdet av hovednæringsstoffene kan etterfølges av tall som angir innholdet av Ca, Mg, Na og S, der de fire siste angis i parentes. (Eks : NPK-gjødsel 15-4-12 (3-3) med magnesium og svovel).

Gjødsel som vesentlig inneholder hovednæringsstoffene, og som deklarerer med innhold av mikronæringsstoffer, typebetegnes ved at betegnelsene i vedlegg 1 kapittel A og B tilføyes enten

- "med mikronæringsstoffer" eller
- "med" etterfulgt av navnet eller navnene på de mikronæringsstoffene som er tilstede, eller stoffenes kjemiske tegn. Bare de tallene som angir innholdet av hoved- og sekundærnæringsstoffene skal føres opp etter typebetegnelsen.

Gjødsel som inneholder bare ett av mikronæringsstoffene (bor, kobolt, kobber, jern, mangan, molybden eller sink) typebetegnes i samsvar med vedlegg 1 kap. D. Blandinger som består av to eller flere av gjødseltypene i kap. D, og som inneholder minst to ulike mikronæringsstoffer, typebetegnes "Blanding av mikronæringsstoffer" etterfulgt av navnet på de mikronæringsstoffene som er tilstede eller av stoffenes kjemiske tegn.

De angitte typebetegnelsene kan bare brukes for varer som oppfyller forskriftens og vedleggenes spesifikasjoner vedrørende innhold, sammensetning, oppløselighet etc.

§ 16 EØF-gjødsel

Bare varer framstilt i sin helhet eller tilstrekkelig bearbeidet innen EØS-området kan betegnes EØF-gjødsel. EØS-avtalens protokoll 4 om opprinnelsesregler gjelder tilsvarende så langt den rekker.

Følgende varer kan betegnes som "EØF-GJØDSEL":

- a) Gjødsel som er i samsvar med spesifikasjonene vedr. krav til innhold, sammensetning, oppløselighet etc. i vedlegg 1.
- b) Gjødsel som er i samsvar med vedlegg 1 kap. A og B, og som deklarerer med et innhold av andre næringsstoffer (sekundær- og mikronæringsstoffer) når innholdet av disse stoffer er lik eller større enn verdiene i vedlegg 3, kolonne 3-5.
- c) Gjødsel som er i samsvar med vedlegg 1 kap. C og som deklarerer med et innhold av mikronæringsstoffer når innholdet av disse stoffer er lik eller større enn verdiene i vedlegg 3, kolonne 3-5.
- d) Blandinger av to eller flere av gjødseltypene i vedlegg 1 kap. D, som inneholder minst to forskjellige mikronæringsstoffer i mengder som er lik eller større enn verdiene i vedlegg 3, kolonne 1-2.

EØF-gjødsel skal merkes "EØF-GJØDSEL", jfr. § 12.

§ 17 Varedeklarasjon for gjødsel

- a) Varedeklarasjonen skal være i samsvar med § 12 a - f.
- b) Alle innhold uttrykkes i vektprosent og i hele tall eller eventuelt med en desimal. Innholdet av mikronæringsstoffer kan dog uttrykkes med det antall desimaler for hvert næringsstoff som er angitt i vedlegg 3. Form og oppløselighet av næringsstoffer må også oppgis i vektprosent av gjødselen, unntatt i de tilfeller vedlegg 1 uttrykkelig bestemmer at det skal gjøres på annen måte.

Innholdet av næringsstoffer skal uttrykkes både med stoffenes navn og kjemiske tegn. I varedeklarasjonen skal næringsstoffene alltid nevnes i samme rekkefølge som i § 2 punkt 6.

- c) For de gjødseltyper som er listet opp i vedlegg 1, herunder NPK-gjødsel i henhold til § 18, er deklarasjonskriterier mht. næringsstoffinnhold gitt i § 17.1-17.3.
- d) For gjødseltyper som ikke er listet opp i vedlegg 1 er deklarasjonskriterier mht. næringsstoffinnhold m.v. gitt i § 17.4

17.1 Gjødning med ett eller flere hovednæringsstoff(er) som viktigste næringsinnhold

- a) Garantert innhold av hvert hovednæringsstoff og garanterte egenskaper med hensyn til næringsstoffenes form eller oppløselighet deklarerer som foreskrevet for de ulike varetypene i vedlegg 1, kapittel A kolonne 6 eller kap. B kolonne 5, 6 og 7.
- b) Innholdet av kalsium, magnesium, natrium og svovel kan deklarerer forutsatt at disse næringsstoffene er tilstede i de mengder som framgår av vedlegg 3, kolonne 3-6. Innholdet skal alltid angis i vektprosent av gjødselen, og skal angis på en av følgende måter:

I EØF-gjødsel:

- Totalinnhold eller,
- dersom næringsstoffet er helt løselig i vann: Bare vannløselig innhold eller,
- dersom det vannløselige innholdet utgjør minst 1/4 av totalinnholdet: Både totalinnhold og vannløselig innhold.

I annen gjødning enn EØF gjødning:

- Både totalinnhold og vannløselig innhold eller,
- dersom næringsstoffet er helt løselig i vann: Bare vannløselig innhold.

- c) I EØF-gjødsel kan innholdet av kalsium bare deklarerer for flytende gjødning til bladgjødning når kalsiuminnholdet utgjør minst 5,7 %.
- d) Innholdet av mikronæringsstoffer skal deklarerer når mikronæringsstoffene er tilsatt og tilstede i mengder som minst tilsvarer det minsteinnhold som er oppført i vedlegg 3 kolonne 3-6, og gjødning fortsatt oppfyller spesifikasjonene i vedlegg 1 kap. A og B. Dersom mikronæringsstoffene er vanlige bestanddeler i råvarene som tilfører hoved- og sekundærnæringsstoffene, og tilstede i de mengder som er oppført i vedlegg 3, er deklarereringen av mikronæringsstoffene valgfri. Innholdet av mikronæringsstoffer skal deklarerer som angitt i § 17.3 bokstav b).

17.2 Gjødning med sekundære næringsstoffer som viktigste næringsinnhold

- a) Garantert innhold av sekundære næringsstoffer og garanterte egenskaper med hensyn til form og oppløselighet deklarerer som foreskrevet for de ulike varetypene i vedlegg 1, kapittel C kolonne 6.
- b) Innholdet av kalsium skal bare deklarerer for varetypene 1 og 2 i vedlegg 1 kap. C.
- c) Innholdet av mikronæringsstoffer skal deklarerer når mikronæringsstoffene er tilsatt og tilstede i mengder som minst tilsvarer det minsteinnhold som er oppført i vedlegg 3 kolonne 3-5, og gjødning fortsatt oppfyller spesifikasjonene i vedlegg 1 kap. C. Dersom mikronæringsstoffene er vanlige bestanddeler i råvarene som tilfører de sekundære næringsstoffene, og tilstede i de mengder som er oppført i vedlegg 3, er deklarereringen av mikronæringsstoffene valgfri. Innholdet av mikronæringsstoffer skal deklarerer som angitt i § 17.3 bokstav b).

17.3 Gjødning med ett eller flere mikronæringsstoff(er) som viktigste næringsinnhold

- a) For gjødning som kun inneholder ett mikronæringsstoff skal næringsinnholdet deklarerer i samsvar med kravene oppført i vedlegg 1 kap. D.
- b) I blandinger som består av to eller flere av gjødseltypene omtalt under bokstav a), kan innholdet av mikronæringsstoffer bare deklarerer når innholdet av hvert næringsstoff minst tilsvarer minsteinnholdet angitt i vedlegg 3.

For blandinger som består av to eller flere av gjødseltypene omtalt under bokstav a), og for gjødning med hoved- eller sekundær næringsstoffene som viktigste næringsstoff som samtidig deklarerer med innhold av mikronæringsstoffer, angis innholdet av mikronæringsstoffer i vektprosent av gjødselen på en av følgende måter:

I EØF-gjødsel:

- Totalinnhold eller,
- dersom næringsstoffet er helt oppløselig i vann: Bare vannløselig innhold eller,
- dersom det vannløselige innholdet utgjør minst halvparten av totalinnholdet: Både totalinnhold og vannløselig innhold.

I annen gjødning enn EØF-gjødsel:

- Både totalinnhold og vannløselig innhold eller,
- dersom næringsstoffet er helt oppløselig i vann: Bare vannløselig innhold.

Når et mikronæringsstoff helt eller delvis er kjemisk bundet til et organisk molekyl, skal næringsstoffets navn etterfølges av en av disse opplysningene:

- "kjelatert med...." (navn på kjelatdanneren eller dens forkortelse som angitt i vedlegg 4 kap. A)
- "kompleksbundet med...." (navn på kompleksdanneren som angitt i vedlegg 4 kap. B)

Forkortelsen for det organiske molekylet kan benyttes i stedet for navnet.

- c) Innholdet av mikronæringsstoffer skal uttrykkes som vektprosent i hele tall, eventuelt med en desimal for gjødseltyper som inneholder bare ett enkelt mikronæringsstoff (vedlegg 1 kap. D). For gjødseltyper som inneholder flere mikronæringsstoffer kan antall desimaler for hvert næringsstoff tilsvare det antall som er angitt i vedlegg 3.
- d) Innholdet av mikronæringsstoffer skal uttrykkes både med stoffenes navn og kjemiske tegn.

17.4 Gjødseltyper som ikke er nevnt i vedlegg 1

- a) Innholdet av næringsstoffer m.v. i uorganiske gjødseltyper som ikke omfattes av vedlegg 1, skal oppgis på følgende måte:

Nitrogen (N): I alle gjødselslag som inneholder N, oppgis total-N.

Fosfor (P): I NPK-gjødsel oppgis citratløselig P, og innholdet av vannløselig fosfor skal oppgis etter anmodning. For superfosfat og blandinger som inneholder superfosfat, oppgis vannløselig P. Innholdet av citratløselig P kan tilføyes. I sekundært kalsiumfosfat (kalsiummonohydrogenfosfat) oppgis citratløselig P, i thomasfosfat sitronsyreløselig P og i råfosfat total-P. Finhetsgraden (partikkelstørrelsen) for råfosfat og ugranulert thomasfosfat oppgis i millimeter.

Kalium (K). I alle gjødselslag som inneholder kalium, oppgis det vannløselige innhold av K.

Innholdet av magnesium (Mg), kalsium (Ca), svovel (S) og mikronæringsstoffer kan bare oppgis dersom innholdet av det enkelte næringsstoff overstiger verdiene i vedlegg 3.

Hvis innholdet av magnesium, kalsium, svovel og mikronæringsstoffer oppgis, skal det være totalinnholdet såfremt ikke noe annet er bestemt.

b) Organisk gjødsel og organisk-mineralsk gjødsel skal deklarerer som angitt i vedlegg 2.

17.5 Unntak

For spesielle varer og varer til spesielt bruk kan departementet eller den det bemyndiger etter søknad gi tillatelse til deklarerer av bestemte næringsstoffer under de angitte innholdsgrenser. Adgangen til å gjøre unntak gjelder ikke for EØF-gjødsel.

§ 18 Krav til NPK-gjødsel

NPK-gjødsel som ikke omsettes som EØF-gjødsel skal inneholde minimum 0,8 % magnesium (Mg) i form av kieseritt, alternativt 0,8 % vannløselig Mg dersom annen Mg-kilde er benyttet, minimum 0,8 % svovel (S) og minimum 0,016 % bor (B). Forholdet mellom ammoniumnitrogen og nitratnitrogen i slik gjødsel må ikke overstige 60/40.

§ 19 Mikronæringsgjødsel

Mikronæringsgjødsel som er oppført i vedlegg 1 kapittel D, og blandinger som består av en eller flere av typene i kapittel D, skal være emballert. Følgende setninger skal tilføyes på emballasjen, etiketten eller følgedokumentene:

"Må bare brukes ved påvist behov. De anbefalte doser må ikke overskrides."

For mikronæringsgjødsel som er oppført i vedlegg 1 kapittel D, og blandinger av disse, skal det på etiketten eller i følgedokumentene gis opplysninger om dosering og betingelser knyttet til bruken for de jordbunns- og dyrkingsforhold der gjødsel skal anvendes. Disse opplysningene skal være klart adskilt fra den påbudte varedeklarasjonen fastsatt i paragraf 12.

§ 20 Flytende gjødsel

Flytende gjødsel kan ikke markedsføres uten en egnet bruksanvisning. Bruksanvisningen skal blant annet inneholde opplysninger om lagringstemperatur og forebygging av ulykker ved lagring.

Varedeklarasjonen for flytende gjødsel kan angi innholdet av næringsstoffer omregnet til vektenhet pr. volumenhet (kg pr. hl eller g pr. l) i tillegg til innhold i vektprosent.

Varedeklarasjonen skal angi mengden av flytende gjødsel uttrykt i vekt. Det er valgfritt å i tillegg uttrykke mengden i volum.

§ 21 Blandingsgjødsel (Mekanisk blandet gjødsel)

Blandingsgjødsel (jfr. § 2 nr. 14) skal ha tilføyelsen "Mekanisk blandet" anført i tilknytning til typebetegnelsen.

§ 22 Ren ammoniumnitratgjødsel med høyt nitrogeninnhold

I denne sammenheng forstås med "ren ammoniumnitratgjødsel", produkter basert på ammoniumnitrat som er fremstilt kjemisk til bruk som gjødsel, som har et nitrogeninnhold på mer enn 28 vektprosent, og som kan inneholde uorganiske tilsetningsstoffer eller uvirksomme stoffer (i sprengstoff-sammenheng) som f. eks. kalksteinsmjøl eller dolomittmjøl, kalsiumsulfat, magnesiumsulfat og kieseritt.

Ren ammoniumnitratgjødsel må være i samsvar med de karakteristika og grenser som er fastsatt i vedlegg 6.

Ren ammoniumnitratgjødsel skal tilbys sluttbrukeren i emballert stand.

Departementet eller den det bemyndiger kan kreve at ren ammoniumnitratgjødsel gjennomgår en detonerbarhetstest som beskrevet i vedlegg 7 før gjødselen markedsføres. Det er forbudt å markedsføre gjødsel som ikke tilfredsstiller kravene i vedlegg 6, eller som ikke har bestått en pålagt detonerbarhetstest som beskrevet i vedlegg 7.

§ 23 Innhold av uønskede stoffer

a) Innholdet av kadmium (Cd) i uorganisk gjødsel, må ikke overstige 100 mg Cd pr. kg P. Det samme gjelder uorganisk gjødsel i blandinger. Jfr. §§ 8 og 9.

Kadmiuminnholdet må dokumenteres overfor departementet eller den det bemyndiger samtidig med søknad om produktgodkjenning.

b) Innholdet av biuret i urea må ikke overstige maksimalinnholdet angitt for de enkelte varetyper i vedlegg 1. Eventuell urea til bladgjødsling som ikke varetypebetegnes etter vedlegg 1, og ikke omsettes som EØF-gjødsel, må ikke inneholde over 0,5 % biuret.

c) Innholdet av klor må ikke overstige grensene for de enkelte varetyper i vedlegg 1. Betegnelsen "klorfattig" kan bare benyttes dersom klorinnholdet ikke overstiger 2 %. Klorinnholdet kan deklarerer i samsvar med det som er angitt for enkelte varetyper i vedlegg 1.

d) Departementet eller den det bemyndiger kan fastsette krav til maksimumsinnhold og deklarerer av andre uønskede stoffer.

KAP. 6 JORDFORBEDRINGSMIDLER OG DYRKINGSMEDIER

§ 24 Jordforbedringsmidler

For kalkingsmidler gjelder kvalitets- og deklarasjonskrav angitt i Norsk Standard NS 2885 Kalkingsmidler for landbruket.

For andre jordforbedringsmidler gjelder bestemmelsene i § 4 tredje ledd og § 12 annet ledd.

§ 25 Dyrkingsmedier

Jord og jordblandinger, dyrkingstorv, kompost og andre produkter som omsettes for bruk til dyrking av planter skal deklarerer i samsvar med Norsk Standard NS 2890 Dyrkingsmedier - Varedeklarasjon, pakking og merking.

Dyrkingstorv med undergruppene naturtorv, veksttorv og suppleringsstorv skal deklarerer i samsvar med Norsk Standard NS 2891 Dyrkingstorv - Varedeklarasjon, pakking og merking.

Bark til plantedyrking med undergruppene fersk bark, utvasket/-lagret bark og kompostert bark deklarerer i samsvar med Norsk Standard NS 2897 Bark til plantedyrking - Varedeklarasjon, prøving, pakking og merking.

Jord til bruk i park og hage som kommer inn under lovens bestemmelser (jord som har vært gjenstand for blanding eller annen teknisk behandling) skal deklarerer i henhold til Norsk Standard NS 2895 Klassifisering av jord til park og hage.

KAP. 7 AVVIK OG SPILLEROM

§ 26 Toleranser

For å ta hensyn til variasjoner i forbindelse med produksjon, prøvetaking og analyser er det for de fleste av de produkter som omfattes av denne forskriften fastsatt toleranser, som er tillatte avvik mellom den målte og den deklarererte verdi for et næringsstoff eller egenskap.

Med toleranse forstås der ikke annet er fastlagt det tillatte negative avvik fra den deklarererte verdi.

Der det ikke er fastsatt noen toleransegrense er den deklarererte verdi minimumsverdi. Hvis den deklarererte verdi angis med to tall (spillerom), gjelder laveste tall som nedre grense, dvs. uten tillatt avvik nedover.

Det tillates ingen toleranser med hensyn til minimums- og maksimumsinholdet spesifisert i forskriften eller forskriftens vedlegg.

Merinnhold av ett næringsstoff kan ikke regnes å kompensere mindreinhold av andre.

Produsenten kan påbys å endre deklarasjon for en vare dersom gjentatte kontroller viser at målt innhold ligger nær nedre grense for tillatt avvik.

For gjødsel gjelder grensene for tillatt avvik som er angitt i vedlegg 5.

For kalkingsmidler og dyrkingsmedier gjelder grensene for tillatt avvik som er angitt i vedkommende Norsk Standard, henholdsvis NS 2885 og NS 2890, 2891 og 2897 .

KAP. 8 AVGIFTER

§ 27 Avgifter

For produkter som omfattes av denne forskrift og som omsettes i Norge kan departementet pålegge importører og produsenter å betale

- miljøavgift pr. kg N og pr. kg P
- kontrollavgift til dekning av de utgifter det offentlige har med oppfølging og kontroll etter denne forskriften.

Avgiftssatsene fastsettes i forbindelse med statsbudsjettet for hvert år.

Ved for sein innbetaling av avgift skal det betales rente tilsvarende morarente.

KAP. 9 KONTROLL OG STRAFFEBESTEMMELSER. IKRAFTTREDELSE

§ 28 Kontroll

Departementet eller den det bemyndiger kan i den grad det finnes nødvendig føre kontroll med at forskriften overholdes.

Departementet eller den det bemyndiger, kan pålegge enhver som innfører eller produserer for salg i Norge varer som omfattes av denne forskriften, å føre de bøker og å gi de opplysninger som finnes nødvendig for effektiv kontroll.

Den som fører kontroll med forskriften har mot legitimasjon adgang til virksomheter som produserer, innfører, selger eller forbruker varer som omfattes av forskriften. Det kan for importørs eller produsents regning tas med nødvendige vareprøver for nærmere undersøkelse.

Ved besøk av offentlig kontrollør plikter importører og produsenter å yte nødvendig bistand og å gi alle nødvendige opplysninger.

§ 29 Prøvetaking og analysemetoder

Prøvetaking i forbindelse med den offentlige kontrollen skal foregå etter rutiner som fastsettes av departementet eller den det bemyndiger.

Ved kontroll bestemmes innholdet av plantenæringsstoffer i gjødsel, den nøytraliserende virkning av kalkingsmidler og andre egenskaper angående varekvalitet og varekvantum etter de av departementet eller den det bemyndiger fastsatte metoder.

Departementet eller den det bemyndiger kan bestemme at bestemte analyser skal utføres ved akkrediterte laboratorier.

Laboratorier som benyttes til å utføre analyser mhp tungmetaller og hygieniske parametre for produkter basert på organisk avfall, jfr. vedlegg 8, skal være akkreditert for denne type prøver av Norsk Akkreditering.

§ 30 Straffebestemmelser

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene i denne forskrift straffes med bøter såfremt ikke forholdet rammes av strengere straffebestemmelser. Forsøk straffes på samme måte.

Produsent eller importør som ikke følger bestemmelsene om registrering, rapportering, avgiftsinnbetaling og bokføring, jfr. §§ 6, 8 og 28, kan av departementet eller den det bemyndiger for kortere eller lengre tid nektes å innføre eller omsette vedkommende vare.

§ 31 Klage

Enkeltvedtak fattet i medhold av denne forskrift kan påklages i medhold av lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker, kapittel VI. Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt vedtaket er kommet fram til søkeren. Landbruksdepartementet er klageinstans for vedtak fattet av forvaltningsorgan som er delegert avgjørelsesmyndighet etter denne forskrift. Klage sendes det organ som har fattet vedtaket.

§ 32 Ikrafttredelse av nye og opphevelse av tidligere forskrifter

Denne forskrift trer i kraft 1.oktober 1996. Samtidig oppheves forskrift om handel med gjødsel og jordforbedringsmidler m.v. av 27. mai 1993 med seinere endringer.

VEDLEGG 8:

KVALITETSKRITERIER FOR GJØDSELVARER BASERT PÅ ORGANISK AVFALL

0. FORMÅL

Formålet med kvalitetskriteriene er å bidra til å sikre at organisk avfall og avfallsbaserte produkter kan anvendes som gjødsel, jordforbedringsmiddel og dyrkingsmedium innenfor forsvarlige helse- og miljømessige rammer.

1. KRITERIENES VIRKEOMRÅDE

Kriteriene gjelder for gjødselvarer basert på **organisk avfall**. Avfallet skal ha vært gjenstand for en eller annen form for behandling eller prosessering (f.eks. kompostering, tørking e.a.) for å oppnå en kvalitet som tilfredsstillter brukerkrav og/eller krav som fremgår av disse kriteriene. Det vises til gjødselvareforskriftens § 1.

I punkt 5 er det listet opp avfallstyper som omfattes av kriteriene. For gjødselvarer basert på organisk avfall som ikke dekkes av denne liste, kan departementet eller den det bemyndiger bestemme at de likevel hører inn under forskriften.

Gjødselvarer basert på organisk avfall må henføres til følgende aktuelle produktklasser i henhold til gjødselvareforskriftens § 2: Organisk gjødsel, dyrkingsmedium eller jordforbedringsmiddel.

2. KVALITETSKRITERIER OG BRUKSOMRÅDER

2.1 Grunnleggende krav

Alle gjødselvarer basert på organisk avfall som skal omsettes (herunder gratis distribusjon) må tilfredsstillte gjødselvareforskriftens generelle bestemmelser vedrørende produktklassifisering, krav til dokumentasjon, produktkvalitet, merking, markedsføring o.a.

Krav som eventuelt stilles utover dette i lover, forskrifter e.a. regelverk for den enkelte basiskomponent i produktene, må tilfredsstilltes. Dette kan være begrensninger i bruk og krav om særskilt behandling for å destruere smitte ved f.eks. anvendelse av slakteriavfall og fiskeavfall, jfr «Forskrift om transport av animalsk avfall og anlegg som behandler animalsk avfall» av 13. juli 1994.

2.2 Kvalitetskrav

a) Tungmetaller

Følgende maksimumsgrenser for tillatt innhold av tungmetaller angitt i mg/kg tørrstoff (totalinnhold), gjelder for avfallsbaserte produkter:

Kvalitetsklasser:	I	II	III
Cd, mg/kg TS	0,8	2*	5
Pb	60	80	200
Hg	0,6	3	5
Ni	30	50	80
Zn	400	800	1500
Cu	150	650	1000
Cr	60	100	150

* Fram til 31.12.99 kan produkter med inntil 2,5 mg Cd pr kg tørrstoff merkes med kvalitetsklasse II.

Departementet eller den det bemyndiger kan sette strengere krav til dyrkingsmedier framstilt av avfallstyper listet opp i pkt 5. Dette vil i første rekke omfatte dyrkingsmedier som nyttes til produksjon av næringsmidler, for eks. i veksthus.

b) Organiske miljøgifter, plantevernmidler o.a.

Avfallsbaserte produkter må ikke inneholde organiske miljøgifter, plantevernmidler, antibiotika/kjemoterapeutika eller andre miljøfremmede organiske stoffer i mengder som medfører helse- eller miljørisiko ved bruk.

c) Hvgienisk kvalitet

Avfallsbaserte produkter og bruken av dem - inkludert sannsynlig misbruk - skal ikke medføre relevant fare for overføring av sykdomssmitte til mennesker, dyr og planter.

Produktene skal ikke inneholde salmonellabakterier eller parasittegg og innholdet av termotolerante koliforme bakterier (TKB) skal være mindre enn 2.500 pr. gram tørrstoff(TS).

For påvisning av salmonellabakterier skal NMKL 71 eller prinsipielt tilsvarende metode skal benyttes. For påvisning av termotolerante koliforme bakterier skal analysene utføres etter NS 4714, forbehandling av prøvene foretas etter NS 4790.

d) Stabilisering

Avfallsbaserte produkter må være stabilisert slik at de ikke forårsaker lukt eller andre miljøproblemer ved lagring og bruk.

e) Spiredyktige ugrasfrø og plantedeler

Avfallsbaserte produkter skal inneholde maksimalt 2 spiredyktige frø og/eller plantedeler pr. liter. Produktene skal ikke inneholde spiredyktige frø av floghavre.

Tilsynsmyndigheten kan kreve dokumentasjon på innhold av spiredyktige frø eller plantedeler gjennom:

- fremleggelse av resultater fra spiretest
- eller - dokumentasjon på desimerende behandlingmetode

f) Plast, glass o. a. fremmedlegemer

I avfallsbaserte produkter må totalinnholdet av plast, glass eller metallbiter med partikkelstørrelse større enn 4 mm utgjøre mindre enn 0,5 vektprosent av totalt tørrstoff.

g) Krav til avfallstyper

Avfallstyper som inngår i produkter i kvalitetsklassene I og II, jfr. pkt 2.2.a, må tilfredsstillende tilfredsstillende kravene til innhold av tungmetaller i klasse II. Avfallstyper som inngår i kvalitetsklasse III må tilfredsstillende tilfredsstillende kravene til innhold av tungmetaller i klasse III.

2.3 Bruksområder

Kvalitetsklasse I: Kan nyttes på jordbruksareal, private hager og parker med inntil 4 tonn tørrstoff pr. dekar pr. 10 år.

Kvalitetsklasse II: Kan nyttes på jordbruksareal, private hager og parker med inntil 2 tonn tørrstoff pr. dekar pr.10 år.

Kvalitetsklasse III: Kan nyttes på grøntarealer og lignende arealer der det ikke skal dyrkes mat- eller førvekster. Produktet skal legges ut i lag på maksimalt 5 cm tykkelse og blandes inn i jorda på bruksstedet. Brukt til toppdekke på avfallsfyllinger skal dekkjiktet være maksimalt 15 cm.

For enkelte avfallstyper er det i pkt. 5 angitt særskilte bruksrestriksjoner i tillegg til de som er angitt under ovennevnte kvalitetsklasser. Disse kan departementet eller den det bemyndiger helt eller delvis frafalle dersom det kan dokumenteres at behandlingsprosessen har gitt en vesentlig høyere kvalitet på avfallstypen enn forskriften foreskriver.

3. DOKUMENTASJON

Ved søknad om godkjenning av et avfallsbasert produkt skal parameterne listet opp nedenfor dokumenteres. Tilsynsmyndigheten kan fravike kravet for enkelte av parameterne når de anses som irrelevante for det aktuelle produkt, men kan også kreve dokumentasjon av flere parametre når det anses nødvendig for vurdering av produktets kvalitet.

Avhengig av produksjonsvolum og type produkt kan tilsynsmyndigheten ved godkjenning av et produkt sette krav om løpende dokumentasjon av en eller flere av de parameterne det er satt maksimalverdier for.

Dokumentasjon av produktkvalitet for godkjenning av et produkt skal være basert på analyser av minimum 5 representative prøver av produktet med hensyn på mengde og tid, jfr også § 26, 4. ledd.

a) Opphavsmateriale og behandlingsmetode

Det skal gis opplysninger om opphavsmateriale og behandlingsmetode av produktet.

b) Næringsinnhold

Hoved- og sekundærnæringsstoffer

- * Nitrogen (N) - total-N (Kjeldahl-N), nitrat-N og ammonium-N.
- * Fosfor (P)
- * Kalium (K)
- * Kalsium (Ca)
- * Magnesium (Mg)
- * Natrium (Na)
- * Svovel (S)

Mikronæringsstoffer

- * Bor (B)
- * Kobolt (Co)
- * Kobber (Cu)
- * Jern (Fe)
- * Mangan (Mn)
- * Molybden (Mo)
- * Sink (Zn)

c) Surhetsgrad

pH angis (vannløsning)

d) Kalkverdi

Kalkeffekt uttrykt som CaO-ekvivalenter (%) i h.h.t. Norsk Standard NS 2885, angis for produkter med klar forventet kalkeffekt

e) Ledningstall

Angis som mS/m (SSE)

f) Findelingsgrad/partikkelstørrelse

For dyrkingsmedier skal findelingsgraden angis i henhold til NS 2890.

For jordforbedringsmidler og organisk gjødsel kan findelingsgraden angis i henhold til NS 2890, eller produktets fysiske tilstand beskrives på en annen måte.

g) Tørrestoffinnhold

Angis som % av våt vare på vektbasis (Tørring ved 105 °C)

h) Organisk innhold

Angis som % av tørrstoffet (Glødetap v/550 °C)

i) C/N-forhold

Forholdet mellom innhold av organisk karbon og total-N må oppgis.

j) Tungmetaller

Totalinnholdet av følgende tungmetaller må dokumenteres: Kadmium(Cd), Bly(Pb), Kvikksølv(Hg), Nikkel(Ni), Sink(Zn), Kobber(Cu) og Krom(Cr).

k) Andre kvalitetskrav

Det må også dokumenteres at kravene i punkt 2.2 b - f er oppfylt.

4. MERKING/VAREDEKLARASJON

Ved omsetning av avfallsbaserte produkter gjelder gjødselvareforskriftens merkingsbestemmelser, jfr. §§ 11, 12, 13 og 14.

For alle avfallsbaserte produkter skal benyttet hygieniserings- og stabiliseringsmetode angis.

Merkingen skal tydelig angi produktets kvalitetsklasse (I-III) med tilhørende beskrivelse. Merkingen skal inneholde en bruksanvisning med klar og objektiv informasjon om produktets bruksegenskaper og anbefalt bruk. Eventuelle bruksbegrensninger eller andre forholdsregler ved produktets bruk skal angis.

For oppsett av varedeklarasjon gjelder følgende:

Hygieniserings- og stabiliseringsmetode og/eller andre spesielle deklareringskrav som er oppført for angjeldende avfallstyper i lista over avfallstyper, jfr. pkt 5, føres for organisk gjødsel opp under varedeklarasjonens punkt d, for dyrkingsmedier og jordforbedringsmidler foran angivelse av leverandør eller produsent.

4.1 Organisk gjødsel

Varedeklarasjonen settes opp i samsvar med gjødselvareforskriftens § 12, punkt b-f. Sammensetning, næringsinnhold m.v. angis i samsvar med forskriftens vedlegg 2.

4.2 Dyrkingsmedier

Varedeklarasjonen settes opp i samsvar med NS 2890.

4.3 Jordforbedringsmidler

Varedeklarasjonen skal omfatte:

a) Varetype

Kortfattet beskrivelse av produktets opprinnelse og art. Ordet «jordforbedringsmiddel» skal inngå i beskrivelsen.

b) Sammensetning

Prosentvis innhold av de enkelte avfallstyper oppgis.

c) Tilsetninger

Eventuelle tilsetninger av f.eks. kalk og/eller mineralgjødsel angis.

d) Kjemiske og fysiske parametre

Følgende skal oppgis: pH, ledningsevne (SSE), tørrstoff (%), organisk innhold (%), C/N-forhold. Innholdet av plantenæringsstoff angis dersom innholdet er av betydning for planteveksten.

Eventuelle andre aktuelle parametre for vedkommende produkt kan oppgis dersom dette anses som nødvendig/relevant.

e) Bruksvolum (m^3 eller l pr. pakning)

f) Navn og adresse på produsent eller importør.

5. AVFALLSTYPER SOM OMFATTES AV FORSKRIFTEN

AVFALLSTYPER

Nr	Betegnelse	Beskrivelse	Spesielle forhold/ potensielle problemer	Spesielle kvalitetskriterier	Særskilte begrensninger på bruksområder i tillegg til begrensninger angitt i pkt. 2.3.	Spesielle deklareringskrav
1	Næringsmiddelindustriavfall	Avfall fra bearbeidingsindustri for landbruksprodukter - vegetabilsk og animalsk				
1a	Slakteriavfall	Slakteavfall Vom-/tarminnhold, gjødsel (fra slakterier), strø	Humanpatogener Dyrepotogener Antibiotika/kjemoterapeutika Tungmetaller hvis mye innmat i avfallet	Jfr. EU-direktiv 90/667/EC		
1b	Konserveravfall	Avfall fra konserveringsindustri for grønnsaker, frukt og bær	Plantepotogener - potetcystenematode Plantevernmidler			
1c	Potetindustriavfall	Skrell, fruktvann, rasp Jord, jordslam	Plantepotogener - potetcystenematode Plantevernmidler Steininnhold		Ikke på potetarealer, eller på arealer hvor det er planer om slik dyrking de nærmeste 20 årene.	
2	Landbruksavfall	Halm, gras, kålblader o.l., fôrrester	Plantepotogener - potetcystenematode Plantevernmidler Frø og plantedeler			

AVFALLSTYPER

Nr	Betegnelse	Beskrivelse	Spesielle forhold/ potensielle problemer	Spesielle kvalitetskriterier	Særskilte begrensninger på bruksområder i tillegg til begrensninger angitt i pkt. 2.3.	Spesielle deklareringskrav
3	Matavfall fra storhusholdninger	Matrester fra hoteller, kantiner, institusjoner m.m.	Patogener - herunder potetcystenematode Stabilitet/lukt			
4	Husholdningsavfall	Komposterbar (organisk) fraksjon fra husholdningsavfall som matrester o.l.	Patogener - herunder potetcystenematode Tungmetaller Glass, metaller, plast Stabilitet/lukt			
5	Fiskeoppdrettsavfall	Slakteavfall, slam, førrester	Humanpatogener Fiskepatogener Antibiotika/kjemoterapeutika Stabilitet/lukt			Saltinnhold
6	Fiskeriavfall	Avskjær, slog, hoder osv. fra tradisjonell fiskeindustri Rekeskall o.a. skalldyravfall	Stabilitet/lukt Organiske miljøgifter Kadmium			Saltinnhold
7	Treforedlingsavfall	Avfall fra papir- og celluloseindustri og annen trebearbeidende industri. Fiberslam, biologisk slam	Prosesskjemikalier -tungmetaller -organiske miljøgifter (klorerte forbindelser, dioksiner) Plantevernmidler Stabilitet/lukt			

AVFALLSTYPER

Nr	Betegnelse	Beskrivelse	Spesielle forhold/potensielle problemer	Spesielle kvalitetskriterier	Særskilte begrensninger på bruksområder i tillegg til begrensninger angitt i pkt. 2.3.	Spesielle deklareringskrav
8	Annet industrislam/-avfall	Slam fra rensing av industriavløp -næringsmiddelindustri -oljeraffinerier -fettavskillere	Tungmetaller Patogener, herunder potetcystenematode Organiske miljøgifter Oljerester			
9	Hage-/parkavfall	Løv, kvister, gress o.a. fra private og offentlige hager og grøntanlegg	Tungmetaller Ugras Plantepatogener-potetcystenematode			
10	Avløpsslambaserte produkter	Jfr. forskriftens § 1, 3. ledd.	Tungmetaller Patogener, herunder potetcystenematode Stabilitet/lukt Organiske miljøgifter		Som for avløpsslam med hensyn til hvilke areal det kan benyttes på.	
11	Blandingsavfall	Ulike blandinger av 2 eller flere av 1 - 10	Som for de aktuelle avfallstypene av nr. 1 - 10.	Kriterier for hvert enkelt råmateriale må tilfredsstilles.	Som for opphavsmateriale med hensyn til hvilke areal det kan nyttes på.	Som for opphavsmateriale Blandingsresept